

קמץ א א

or...

Compiled and prepared by

Rabbi Levi Goldstein

”הדיעה - שהכניסה לחדר הוא מתן תורה שלו הפרטי -

והדבור - בקריאת האותיות בנקודתן קמץ אלף אָ, קמץ בית בִּי, וכן כלם,

מעוררים את נשמת הילד ועושים אותו ליהודי גמור המסור ונתון

לחי העולמים”

-אדמוהריי"צ ני"ע-

PREFACE

Hayom-Yom¹: “The Alter Rebbe once summoned a young disciple of the Maggid and said to him in his customary chant: I have the mitzva of וְשִׁנַּנְתָּם”
”לבניך (Teach them to your children). You have the mitzva of sustaining and providing for your family. Let us make an exchange. I will give you what you need to fulfill your mitzva and you will teach my son (who was later the Mittlerer Rebbe). Then the Rebbe explained the method of

¹ *Hayom Yom, 8 Adar-I.*

instruction: The first thing is to teach the letters, alef, beis and so on. What is an alef? A dot above, a dot below and a line between - this is an alef. A child must know that the alef of Torah is a yud above, a yud below, and a line of faith that joins them. Another version: A Yud above - this is the soul; a yid (Jew) below - this is the body; a line of Yir'as Shamayim (fear of Heaven) in the center”.

The Alter Rebbe is hereby setting the goal of teaching children in general, and of teaching Alef Beis, the ‘Yesod’ of Torah, in particular: that it is not merely to provide him with a “reading tool”, but rather, to teach him what is the inner significance and the “neshama” of the Alef Beis too, thereby instilling Emunah and Yir’as Shamayim into the delicate mind and heart of the child. As the Frierdiker Rebbe describes it²: **“By the Melamdim of the past, the letters of the Torah burned in their hearts, and not only in the heart, but while they taught children alef-beis, the Alef was burning, Komatz Alef, the Komatz was burning.**

² Sefer HaSichos 5741 (Lahak), page 105.

Yes, the letters of the Torah were burning in their heart, and this is what they implanted into the children".

Consequently, we must use the correct method in teaching the Alef Beis to the child, so that the desired goal is achieved.

Introduction

The Alef Beis letters are holy. The Torah was written with these holy letters, so too, the entire Universe was created by means of Ten Utterances of Creation that are comprised of the same holy letters.

The very first thing that a child is taught when he enters the Cheder (Hachnosso L'Cheder³) is the Alef Beis, which will serve him as a foundation for all the Torah that he will be studying during his lifetime.

After learning the Alef-Beis letters, the child is taught the Nekudos (vowels), as well as how to

³ Please visit www.Chinuchtime.com for elaborate article on this.

combine them with the letters, and then finally how to read Lashon-HaKodesh.

Now, although one might assume that teaching a child how to read is merely a “means” to “the more important thing”, reading and learning Hashem’s Torah. And if so, it really shouldn’t matter how one accomplishes this task, and which methods are used. Consequently, the sooner it gets accomplished, the better.

However, our Rebbeim have taught us, in the most clear terms, that it is definitely not so at all. It is not merely a “means” to reach another goal.

Therefore:

1) It matters very much how we approach this holy task. Which methods are used to teach the child to read.

2) Time is not at all of the essence, that means, that we should not be concerned at all about how much time it will take the child to master it, for, the actual learning how to read, is a *goal in itself*, and is in fact an extremely important stage in the child’s

spiritual development and growth (as will be mentioned later in detail).

This is why Gedolei Yisroel throughout the generations, as well as our Rebbeim, have put so much focus and emphasis on this matter. Namely, to teach the Alef Beis exclusively Al-Pi-Mesora.

The Rebbe says in a Sicha⁴:

“It is the Horo’oh of our Rebbeim to teach children the letters separately, the Nekudos separately, and only afterwards, as a separate study, to blend them together.”

This means that there are basically three stages to be followed:

- 1) To first teach the letters of the Alef-Beis by their respective holy names (Alef, Beis etc.)
- 2) To separately teach them the Nekudos by their respective holy names, Komatz, Patach, etc.

⁴ Hisvaaduyos 5782 Vol. 4 page 2123 – To view a video-clip of the sicha, please use the following link : chabad.org/942199

3) Then, finally, to teach him how to join them together, “Komatz Alef Aw” “Komatz Beis Baw” etc.

However, there were (and are) other educators, who tried to introduce *other* methods (versus the Mesora) how to read Lashon Hakodesh, thereby skipping (partially, or, entirely) the three above-mentioned crucial stages, claiming, that it is “for the benefit” of the child. And what more, that they will get to read Hebrew sooner.

What is the *other* shitah? By seeing what the Rebbeim reject in their sichos, letters etc. as far as what is the right or wrong way of teaching Kiah, one can deduce that the following modern methods are incorrect and should never be used.

a. They skip the process of teaching the children the holy names of the Alef-Beis and of the Nekudos.

b. They teach the children יִּיּוּ בִּיּוּ וִיּוּ (Ih Bih Vih Gih....), as if there is a “Shevah” beneath the letters.

c. Then, they teach the child to blend the letters with the nekudos. For example, they show the child וּ בּוּ and teach him to say Uh Boh (not “Komatz Alef

Uh”). Likewise with the rest of the letters and nekudos.

d. Consequently, they move on to “sight-words”, showing the child complete words, such as תָּיִת , אָפֶּן etc. and have him train his mind to memorize these words as “pictures”, and then be able to recognize them at a glance⁵. And several other new methods, which is superfluous to mention here.

The Friediker Rebbe and The Rebbe both wrote extensively, in their Maamorim, Sichos Kodesh, and Igros Kodesh, that the method of teaching children how to read Lashon HaKodesh must be exclusively Al-Pi-Mesorah, and not to introduce any new methods, which are not according to the Mesorah. This is very holy and will affect their destiny in yiddishkeit.

The following is a presentation of the teachings of our Rebbeim on this subject, to be publicized as far and wide as at all possible.

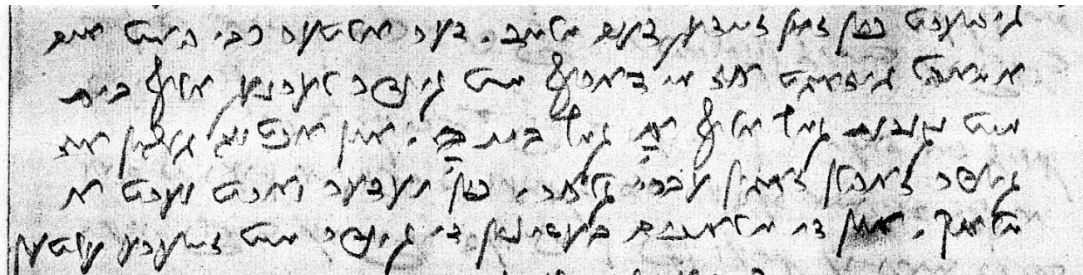
⁵ Although might be a good “tool” for good and fluent reading, but, only at a later stage, that is, after the child mastered the above-mentioned first three stages.

קמץ אל"ף אַ

The Alter Rebbe's Horo'h - Teach Komatz Alef aw

In a holy manuscript⁶ of the Frierdiker Rebbe it says:

“The Alter Rebbe has instructed, that one should teach children alef-beis with nekudos, Komatz Alef Aw komatz beis baw.. And take special care that the children should read clearly. An angel is created from each and every word, and these angels protect the children as well as their parents.”

Holy manuscript of the Frierdiker Rebbe

Teaching the Alef-Beis and Nekudos separately, **engraves its holiness into the children**

⁶ Published in Beis Moshiach #431.

The Rebbe writes⁷ to an educator who asked how to teach children to read:

“It is obvious that one must teach children how to read by first teaching them the letters separately and the the Nekudos separately.

As it is a well-known fact as to how much the Gedolei Yisroel as well as our saintly Rebbeim “waged wars” for this purpose, to engrave into the children the holiness of the Alef-Beis letters and the holiness of the Nekudos”.

The Holliness of the Letters and Nekudos

Do the letters of the Alef-Beis have an inherent Kedusha, and is this mentioned in Shulchan Aruch?

Answer:

This was actually written much before the shulchan-aruch. That is, in the Gemara Shabbos (104 a) as well as in several places in the Holy Zohar and in the Tikkunei-Zohar.

⁷ Igros Kodesh Vol. 8 page 82

Likewise, concerning the Nekudos (See Tikkunei-Zohar, Tikkun 5, 21. Zohar-Chadash in the Tikkunim)

8.

The Importance

“I enjoyed hearing about your involvement in Chinuch and that you teach only by the way of the Mesorah, namely, emphasizing the Kedusha of letters and Nekudos, “Komatz Alef, Komatz Beis,” etc.

⁸ Igros Kodesh Volume 11, page 9. The Rebbe continues in that letter: "Now, all the above is very simple and understandable. However, the fact that there are those who question it (and argue about it), it is merely because this is their one and only “excuse” to justify to themselves, how do they dare to transgress the mitzvos of our Torah, Toras-Chayim (the Living Totarh).

They are simply too embarrassed to say that their Ta’ava (lust) is so strong, that they cannot stand up against it. So he consequently tries to “explain” it, and thus remove the קולר from his neck, and place a doubt in the entire matter.

And in general – he must clearly realize, that it is either one of the following two options:

Either we believe that the Torah if from Heaven, and thus, as the P’sak din of the Rambam, that anyone who says, that the entire Torah is indeed from Heaven, except for one single letter, then, this is entirely contrary to our faith. Thus, he who refuses to accept the Horo’os of the Torah, is automatically placing a doubt in the “Anochi Hashem Elokecha” of the Written Torah.

And so far as those who believe that Hashem is the Creator of the world – only on Yom Kippur during the recital of “Yizkor” in shul, versus the entire year and the weekdays – this is totally illogical.

And whoever believes so innocently, belongs in a mental institution, R”L. As mentioned, it is merely for the fact that there are some people who do not want to wage war against their Yetzer Hara, so they try to use this as an “excuse” for the sins that they commit."

And any קטמאדיק educational books should not be seen nor found in your cheder, and may you be blessed with many blessings.

And may you be granted success in your holy work, to raise G-d-fearing students”⁹.

The Nekuda of Yiddishkite, gets strengthened

“The reinforcement and strengthening study of Torah purely, pushes away and eliminates all disturbances and delays.

The main thing is the learning of schoolchildren, who’s voice contains no sin. The study should be with Yiras-Shamayim, that it, that they should know of the Kedusha of the letters. They are to know that the shapes of the Alef-Beis, as well as their cantillation and pronunciation, were all transmitted to us at Har-Sinai.

⁹ Igros Kodesh, Of Rayatz, Vol. 8 page 323.

It is then that the inner-most Nekuda, which is the Nekuda of Yiddishkite, gets strengthened and takes root.

May their hearts be faithful to Hashem and His Torah, forever.¹⁰

What's the rush?!

In a Sicha of Purim¹¹, the Rebbe addresses the issue of “delay” and says:

“We must Begin the Chinuch of children in the correct order: namely, to educate a “Dor Yesharim Yevorach”. This is accomplished by teaching the them Hashem’s Torah, in the ways of Hashem.

For example - as my father-in-law, the Rebbe, would say concerning the teaching of Aleph Beis, along with the Kedusha of the letters and kedusha of the Nekudos. That is, to teach them “Kametz Alef Uh, Kametz Beis Buh”.

¹⁰ Sefer HaMaamarim, 5689, page 116.

¹¹ Sichos Kodosh 5716 page 184

And not think it would be better to save time for Hashem's sake, by trying to ensure that the child will learn to read as soon as possible, without telling him about the Kedusha of the letters and kedusha of the Nekudos, as long as he could be "whistling bird ..."

- Time belongs to Hashem, and if one does not try to save time (but rather, he teaches the children with the Kedusha of the letters and kedusha of the Nekudos), Hashem will then compensate him with longevity and good years, so that he can add even more more .."

It does not slow them down –

it is quite the contrary!

"It is the Horo'oh of our Rebbeim to teach children how to read, by first teaching them the letters separately, then the Nekudos separately, and only

afterwards, as a separate step, to blend them together¹².

Not as those who mistakenly claim that by using the Mesora'dike method we “slow down” the child’s development and progress in reading¹³. This is not true, for the opposite is true!”

Specifically by teaching the child in the mesora'dike way, do we imbue within him the “Alef” of the entire yidishkeit!

As my father-in-law, the Rebbe, has explained, that by learning with a child "Komatz-Alef-uh", it is connected to the letter Alef of the very first word of the Aseres-HaDibros, "Anochi". ("Alef" represents the "Alufoy-Shel-Oylom" - Master of the world.). Thus, by

¹² וראה ספר ציון לנפש חי', לבעל "נודע ביהודה", בהקדמה: "התינוק בהתחלתו ללכת לבית הספר המלמד טרם כל ילמוד עמו ויודיעו תמונת האותיות ויאמר לו דע כי זה שצורתו כך א הוא אל"ף, וזה שצורתו כך ב הוא בית, וכן כל יתר האותיות, וכאשר ישלים ללמדו כל תמונת האותיות יתחיל ללמדו הנקודות ויאמר לו זהו קמץ וזהו פתח וזהו סגול, וכן כל יתר הנקודות, וכאשר כבר ידע הנער כל תמונת האותיות והנקודות יתחיל ללמדו שימוש הנקודות ויאמר אם קמץ הוא תחת אל"ף קורין א ותחת הבית ב וכן על דרך זה שאר האותיות והנקודות. וכל זה יגיעה גדולה.. [והתינוק] לומד זה בחשק רב ונכנס בלבו לזכרון, והוא תכליתו האמיתית. (מהמור"ל).

¹³ Also see, Sichos Kodesh 5729, page 48 : "By specifically teaching in the proper way, Al-Pi HaMesorah, does the learning add Yiras-Shamayim to the child.

Now that we are on the threshold of Moshiach, when everything becomes much clearer, the methodology-experts too have realized that the truth of the matter is, that specifically by teaching the child in the Mesora'dike way, one will succeed. Although it may seem that by using another method, it can take less time. Although this way might be more time-consuming.

teaching the child "Komatz-Alef-aw", we "connect" him with the entire Torah (which is included in the Aseres-HaDibros

ובהם כלולים כל הענינים דתושב"כ, וכן כל הענינים דתושבע"פ כי "ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא". זאת אומרת; עוד טרם ידע הנער קרוא וכתוב, נוטעים ומחדירים בו את הענין דאל"ף, אלופו של עולם.

ועפ"ז מובן שסדר הלימוד צריך להיות באופן שלכל לראש מלמדים את הילד צורת אל"ף (ללא ניקוד כלל), ואח"כ מלמדים אותו "קמץ אל"ף אָ".¹⁴ ולכן, אם מתחילים ללמוד עם הילד אות אל"ף בניקוד קמץ, ללא כל נתינת מקום ללימוד אות אל"ף עצמה, הנה לא זו בלבד שאין זה מסייע בלימוד וחינוך הילד, אלא אדרבה: עי"ז לא נותנים אפשרות לנטוע בלב הילד את עצם הענין דאל"ף, אלופו של עולם. ועפ"ז מובן גודל הדגשת רבותינו נשיאינו שלכל לראש ילמדו את צורת האותיות בפ"ע, שאז נוטעים ומשרישים בלב הילד את עצם ענין האל"ף, אלופו של עולם, ורק לאח"ז מלמדים

¹⁴ ומבאר בהשיחה ק': "ובהקדים: איתא בגמרא (שבת קה, א) "אנכי נוטריקון אנא נפשי כתיבת יהבית". והנה, "יהבית" מורה על ענין של המשכה, "כתיבת" – מורה על פעולה, ואפילו "נפשי" – הרי זו דרגא מסויימת. אבל "אנא" – קאי על עצמות ומהות, אמיתית המציאות, שמאמיתת המצאו נמצאו כל הנמצאים. ועד"ז מובן בנוגע לאות אל"ף דתיבת "אנכי" – שניקוד האות מורה על איזה ענין של ציור (פירוט וביאור לאות זו, ולדוגמא: אל"ף בניקוד קמץ – התחלת תיבת "אנכי", ואל"ף בניקוד פתח – התחלת תיבת "אנחנו", וכיו"ב), ולכן, עצם ופשיטות הענין דאל"ף, אלופו של עולם, מתבטא באות אל"ף כפי שהיא מופשטת מציור, עצם האות ללא כל ניקוד".

אותו "קמץ אל"ף א" – כפי שענין זה מתגלה ב"תורה אור" (כאשר "אביו מלמדו תורה") – האל"ף דתיבת "אנכי"¹⁵.

¹⁵ תורת מנחם, א' דר"ח אלול, תשמ"ב ח"ד ע' 2123. וכ"ה בשיחות ק' תשל"א. ליל שמח"ת ע' 87. וממשיך שם: "ובזה רואים עד כמה גדולה החשיבות דמנהג נשים זקנות בישראל (כמ"ש הרשב"א שאין לשנות מנהג נשים זקנות בישראל* כו') – כידוע המנהג הפשוט אצל נשי ישראל לשיר לילדים שבתוך העריסה "שיר ערש" שתוכנו אודות ה"רבי" שמלמד לתלמידיו "קמץ אל"ף א", ומובן שאין זה באקראי בעלמא, אלא כך נתפשט ונתקבל אצל נשי ובנות ישראל בדורות שלפנת, בכל המקומות מעבר לים ששימשו "מרכזים" לתורה ויהדות ויראת שמים – לפי שדרך הלימוד עם ילדי ישראל היתה באופן שהיו לומדים "קמץ אל"ף א", וטעם הדבר – לפי ש"קמץ אל"ף א" קשור עם האות אל"ף דתיבת "אנכי", כנ"ל.

* וראה בספר בירורי חיים ח"א ע"י רח"ש הלוי סגל, סימן לב: "כתב הרשב"א (ח"א סימן ט' ד"ה ודע) כל קבלה שיש ביד הזקנים והזקנות מעמנו לא נסתיר קבלתם, וז"ל שהקבלה תבטל החקירה הפילוסופית, ואז תהיה לנו הוראה ממנו שאין משגיחין בחקירה כנגד הקבלה, לפי שחכמת השם למעלה מחקירתנו, וככה יקרה לנו מן הדין בכל דבר שיש קבלה ביד הזקנים והזקנות מעמנו, דאין קבלה פושטת ביד עמנו רק שקבלו אותה דור אחר דור עד משה רבינו ע"ה או עד הנביאים, ופעמים יהיה הענין נרמז בכתוב, ולא שיהיה הרמז ההוא מוכרח, רק תכריחנו הקבלה ויתאמת הענין הכתוב עם הקבלה, וכענין שאמרתי בתחיית המתים וכו' עכ"ל. וכן הביאו בשו"ת השיב משה [לבעל הישמח משה] (או"ח סימן י"ג) בתמצית בזה"ל, כמו שכתב הרשב"א בתשובה דאין לדחות הקבלה שיש ביד נשים הזקנות מבני עמינו מפני ששים רבוא מופתים המראים סותרו, דחק הישראלי הוא למעלה מהטבע והשכל. עכ"ל.

ועפ"י יסוד דבריו של הרשב"א מצינו באחרונים שקבעו להלכה מנהגי ישראל. וכגון מה שכתב בשו"ת חבצלת השרון לרבי דוד מנחם מאניש באבד זצ"ל אב"ד טארנאפאל (ח"ג סימן י"ב) ע"ד לימוד האותיות ונקודותם עם הקטנים [ביום חינוכן לאותיות התורה, כמבואר ברמ"א ..אם כן מסתמא גם שאר מנהגינו בסדר הלימוד עמהם, כמו לפרט את האותיות במילואם אלף בית עם שמות הנקודות קמץ אָלף, ולא א' ב' [בלי אמירת הנקודות], הוא עוד מימים קדמונים מימי הש"ס או עוד מקודם, .. וא"כ הכי נמי בנד"ד [בלמוד פרי' ויקרא והאותיות עם הקטנים], כיון דנראה דהיה נוהג כן עוד מימים קדמונים, י"ל דדינא הוא ולא מנהג בעלמא, ומסתמא תקנה קבועה היתה מאיזו טעם שהיה להם.

ואף אם היה רק מנהג מכל מקום ידוע מדברי הרשב"א בתשובה [ח"א סימן ט'] הנ"ל (אות ט"ז)) הובא בתשובה אריה דבי עילאי, שמנהגי ישראל אף מנהג נשים זקנות אין כח בס"ר [בששים רבוא] אותיות לדחותם, כי מנהגי ישראל הם למעלה מהשכל עיי"ש וכו', ובפרט מנהג קדוש כהאי שהרגלנו התינוקות להזכיר מילואי האותיות והנקודות בפיהם. והזכרה בפה לאו מילתא זוטרתא היא, כמבואר בש"ס (ערובין נד, א) שינא פתח פיך וכו' חיים הם למוצאיהם בפה. ומילואי האותיות שבח הוא להאותיות הקדושות שלנו. שבזה יש הבדל בין האותיות הקדושות שלנו לאותיות שלהם, כמבואר בספר בני יששכר שהאותיות שלהם הם ריקים וחריבות מכל קדושה, ואותיות שלנו מלאים

בקדושה, ובכל קוץ וקוץ יש תילי תילים של הלכות, ובהם נבראו שמים וארץ ונארגה בהם תורתנו הקדושה, והאותיות הם שמותיו של הקב"ה כמבואר במהרש"א ח"א (שבת קד, א ד"ה אתו דרדקי), ועיי"ש שכתב ונראה לי כי אותיות התורה הן הן שמותיו של הקב"ה וכו' ויש בהם סודות בצורת הכתיבה ובהקריאה עכ"ל, הרי דגם בקריאתם יש סודות. ואיך יזיד איש לשנות בקריאתם. עכ"ד. [ועיי' להלן (אות כב' ו-כג')] מה שהבאנו עוד מדברי האחרונים, שהשוו מקור ושורש לעוד מנהגי ישראל מדברי הרשב"א הנ"ל].” (מהמו"ל).

16 Hisvaaduyos 5782 Vol. 4 page 2123. See also, Sichos Kodesh 5731 , layl simchas Torah, page 87. The Rebbe continues on there, as follows :

”ובזה רואים עד כמה גדולה החשיבות דמנהג נשים זקנות בישראל (כמ"ש הרשב"א שאין לשנות מנהג נשים זקנות בישראל* כו') – כידוע המנהג הפשוט אצל נשי ישראל לשיר לילדים שבתוך העריסה "שיר ערש" שתוכנו אודות ה"רבי" שמלמד לתלמידיו "קמץ אל"ף א", ומובן שאין זה באקראי בעלמא, אלא כך נתפשט ונתקבל אצל נשי ובנות ישראל בדורות שלפנת, בכל המקומות מעבר לים ששימשו "מרכזים" לתורה ויהדות ויראת שמים – לפי שדרך הלימוד עם ילדי ישראל היתה באופן שהיו לומדים "קמץ אל"ף א, וטעם הדבר – לפי ש"קמץ אל"ף א" קשור עם האות אל"ף דתיבת "אנכי", כנ"ל.

* וראה בספר בירורי חיים ח"א עיי' רח"ש הלוי סגל, סימן לב :

”כתב הרשב"א (ח"א סימן ט' ד"ה ודע) כל קבלה שיש ביד הזקנים והזקנות מעמנו לא נסתיר קבלתם, וז"ל שהקבלה תבטל החקירה הפילוסופית, ואז תהיה לנו הוראה ממנו שאין משגיחין בחקירה כנגד הקבלה, לפי שחכמת השם למעלה מחקירתנו, 'וככה יקרה לנו מן הדין בכל דבר שיש קבלה ביד הזקנים והזקנות מעמנו, דאין קבלה פושטת ביד עמנו רק שקבלו אותה דור אחר דור עד משה רבינו ע"ה או עד הנביאים', ופעמים יהיה הענין נרמז בכתוב, ולא שיהיה הרמז ההוא מוכרח, רק תכריחנו הקבלה ויתאמת הענין הכתוב עם הקבלה, וכענין שאמרת בתחית המתים וכו' עכ"ל. וכן הביאו בשו"ת השיב משה [לבעל הישמח משה] (או"ח סימן י"ג) בתמצית בזה"ל, כמו שכתב הרשב"א בתשובה דאין לדחות הקבלה שיש ביד נשים הזקנות מבני עמינו מפני ששים רבוא מופתים המראים סותרו, דחק הישראלי הוא למעלה מהטבע והשכל. עכ"ל.

ועפ"י יסוד דבריו של הרשב"א מצינו באחרונים שקבעו להלכה מנהגי ישראל. וכגון מה שכתב בשו"ת חבצלת השרון לרבי דוד מנחם מאניש באבד זצ"ל אב"ד טארנאפאל (ח"ג סימן י"ב) ע"ד לימוד האותיות ונקודותם עם הקטנים [ביום חינוך לאותיות התורה, כמבואר ברמ"א ..אם כן מסתמא גם שאר מנהגינו בסדר הלימוד עמהם, כמו לפרט את האותיות במילואם אלף בית עם שמות הנקודות קמץ אָלף, ולא א' ב' [בלי אמירת הנקודות], הוא עוד מימים קדמונים מימי השי"ס או עוד מקודם, .. וא"כ הכי נמי בנד"ד [בלימוד פרי' ויקרא והאותיות עם הקטנים], כיון דנראה דהיה נוהג כן עוד מימים קדמונים, י"ל דדינא הוא ולא מנהג בעלמא, ומסתמא תקנה קבועה היתה מאיזו טעם שהיה להם.

ואף אם היה רק מנהג מכל מקום ידוע מדברי הרשב"א בתשובה [ח"א סימן ט'] הנ"ל (אות ט"ז) הובא בתשובה אריה דבי עילאי, שמנהגי ישראל אף מנהג נשים זקנות אין כח בס"ר [בששים רבוא] אותיות לדחותם, כי מנהגי ישראל הם למעלה מהשכל עיי"ש וכו', ובפרט מנהג קדוש כהאי שהרגלנו התינוקות להזכיר מילואי האותיות והנקודות בפייהם. והזכרה בפה לאו מילתא זוטרתא היא, כמבואר בש"ס (ערובין נד, א) שינא פתח פיך וכו' חיים הם למוצאיהם בפה. ומילואי האותיות שבח הוא להאותיות הקדושות שלנו. שבזה יש הבדל בין האותיות הקדושות שלנו לאותיות שלהם, כמבואר בספר בני יששכר שהאותיות שלהם הם ריקים וחריבות מכל קדושה, ואותיות שלנו מלאים בקדושה, ובכל קוץ וקוץ יש תילי תילים של הלכות, ובהם נבראו שמים וארץ ונארגה בהם תורתנו הקדושה, והאותיות הם שמותיו של הקב"ה כמבואר במהרש"א ח"א (שבת קד, א ד"ה אתו דרדקי), ועיי"ש שכתב ונראה לי כי אותיות התורה הן הן שמותיו של הקב"ה וכו' ויש בהם סודות בצורת הכתיבה ובהקריאה עכ"ל, הרי

Alef-Beis, Nekudos and their names are from Har Sinai.

The Rebbe writes¹⁷:

“I had pleasure reading in your letter, that you teach your class according to the mesorah of our holy ancestors, Komatz Alef Aw. Concerning the holiness of the Alef-Beis letters and the Nekudos, It is known, that they originate from Moshe Rabeinu who received it from Hashem at Har Sinai. This is known and obvious in the Zohar and in Tikkunei-Zohar.

And not only the letters and nekudos themselves, but also their names. It is written in the above places, that the names of the nekudos are actually the acronym (Roshei-Teivos) of the names of Malochim (Heavenly Angels) etc.”

The advantage of teaching the Nekudos

דגם בקריאתם יש סודות. ואיך יזיד איש לשנות בקריאתם. עכ"ד. [ועי"ע להלן (אות כב' ו-כג') מה שהבאנו עוד מדברי האחרונים, שהשוו מקור ושורש לעוד מנהגי ישראל מדברי הרשב"א הנ"ל].” (מהמו"ל).

¹⁷ Igros Kodesh of the Rebbe, vol 13 page 93.

by their names

In one of the Igros Kodesh¹⁸, the Rebbe explains the advantage of the Alef-Beis Chart as it has been printed by Merkos L'Inyonei Chinuch (included in every Tehillas Hashem Siddur):

“We acknowledge the receipt of the Alef-Beis chart that you sent us. Amongst the differences between the Alef-Beis chart that was published by Merkos L'Inyonei Chinuch, versus the one you sent us, there is one fundamental difference, that the Nekudos (in our publication) are printed along with their names, Komatz, Patoch etc. Versus the other alef beis chart, which do not have the names, in which case, not only will the child never learn the true names of the Nekudos, but also, there is another problem, that the Nekudos will not be pronounced by themselves [as “Komatz” “Patach”], but rather, as if they are connected to letters [“Uh” “Ah”]. The extent and

¹⁸ Vol. 1 page 188.

עד"ז מובא אודות שמות הקי של האותיות: "אותיות התורה הן הן שמותיו של הקב"ה, ולכך נקראו (השמות) אותיות כמו שאמרו חז"ל מקדש ניתן בין שני אותיות שנאמר ה' מקדש ה' כוננו ידך (שמות טו, יז), וכך היתה כתובה לפניו באש שחורה וכו', ויש בהן סודות בצורת הכתיבה בקריאה. (מהרש"א שבת דף קד ע"א, ד"ה אתי דרדקי). " (מהמו"ל).

urgency of this matter, in regard to the child's Chinuch Al Taharas HaKodesh, is self-understood."

ויעוין בתיקוני זהר בהקדמה ובתיקון ע' כמה דרשות על שמות הנקודות, ובזהר חדש (תיקונים דף צט ע"ג בדפוס ווארשא) אשר הם ר"ת משמות מלאכים, ועיין תו"א סד"ה אוסרי לגפן שפי' ולשרקה בני אתונו שרקה נקודת שרק, בלק"ת ביאור ולא תשבית סוף סעיף ז' מענין נקודת חלם. ובכמה מקומות.¹⁹

This way instills Yiras-Shomayim

The Friediker Rebbe writes in a Maamor²⁰ :

"By learning exclusively in this manner, there is a Kedusha and a G-dly Koach which awakens the inner strengths of the Neshama. As we can see vividly,

¹⁹ אגרות קדש כ"ק אדמו"ר כרך א ע' קפח (אגי קג).
עד"ז מובא אודות שמות הקי של האותיות: "אותיות התורה הן הן שמותיו של הקב"ה, ולכך נקראו [השמות] אותיות כמו שאמרו חז"ל מקדש ניתן בין שני אותיות שנאמר ה' מקדש ה' כוננו ידיך (שמות טו, יז), וכך היתה כתובה לפניו באש שחורה וכו', ויש בהן סודות בצורת הכתיבה בקריאה. (מהרש"א שבת דף קד ע"א, ד"ה אתי דרדקי)."
(מהמו"ל).

²⁰ Sefer HaMaamorim 5687, page 200.

ויש להוסיף: מובא בספרים מהרה"צ הרב מ"מ מרימנוב: "דברי הרה"ק מראפשיץ זי"ע, בשם רבו הקדוש הרבי ר' מענדלי זי"ע מרימנוב: שמרוב הקולות והברקים לא שמעו כלל ישראל רק קמ"ץ אל"ף של אנכי. וביאר חתנו הרה"ק ר' אשר"ל זי"ע הכונה בזה כי אל"ף רומז על איזנים ליב פיה. ששורש התורה הוא לשמור את שלש אברים אלו מכל משמר, ולקמץ מליכך אחר תאוותיהם. וזהו קמ"ץ אל"ף לקמץ שלש האברים הרמוזים באל"ף". (מהמו"ל).

that all those who learn in this manner, have an inner Yiras-Shomayim, and are sensitive to G-dly matters.

The case is not so by those who are taught by other methods. It actually blinds (מטמטם) their brain and heart .. and considering the great virtue in learning the Alef-Beis letters specifically in the correct way, it is the obligation of every parent to do the utmost possible to teach his child and grandchild specifically in this manner. Because the letters themselves contain within holiness and a G-dly Koach to arouse the inner koichois of the Nashama.”

**Destroying the inborn pure and genuine hearts
of the children**

“Those chedarim and teachers who do not teach in the proper way, kametz alef uh, kametz beis buh, but, instead, they teach them “uh, buh” (similar to the ways of teaching other [unholy] languages. They are profaning the הדרת קודש (the Beauty of its Holliness), and are breaking and destroying the inborn pure and

*genuine hearts of the children, in regard to the holiness of the Alef-Beis letters and Nekudos*²¹.

The gravity of using the “New” method

“In the year 5688, when I arrived in Riga , Latvia, I found the Yeshiva “Torah and Derech Eretz ” and I told them this is not the correct objective, it has to rather be Torah with Yiras-Shomayim.

With a child should learn a “Komatz Alef Uh, Patach Beis Bah”, unlike the way it is in Sefer “Raishis-Da’as”, which is in fact not “Raishis-Da’as” [=“the beginning of knowledge”], but rather “B’lee-Da’as”

21 Sefer hasichos 5701 (Hebrew version), page 75. In the footnote, it adds:

ראה : תקוני זוהר בהקדמה (ז, ב ושם), שם תי' סט (קד, ב ושם) זהר חדש בתיקונים (צט, ב ושם). ובכ"מ. שו"ת הרדב"ז ח"ג סי' תרמג. ועוד.

In his Sefer, Michtav M'Eilyahu, Harav Dessler writes as follows:

ויש להוסיף : "הנה בוודאי יש ענין של קדושה בלימוד האותיות והנקודות, וענין של פרצה בכל התחדשות, אלו היו צריכים ללמד רק את הידיעות, בוודאי היה צורך לחפש אחר הדרך הקצרה. אבל המלמד צריך למסור את הקדושה ואת החביבות, שהם עושים את היראת שמים ואת האהבה, וזה עיקר הלימוד שאין כמוהו בכל הלימודים האחרים שבעולם. יש סגולה מיוחדת לאהבה בהסתכלות באותיות ונקודות וידיעתן. זהו טעמן של אלה שדבוקין בלימוד קמץ אלף אָ, ... ויש בראשונים הרבה (באורחות חיים להר"א מלוגיל, בשיבולי הלקט, ועוד ראשונים) איך לחבב על התינוק את האותיות הקדושים. חובת המלמד ללמד לילד את חביבות אותיות הקודש אשר בם נכתבה תורתנו הקדושה, וחביבות לשון הקודש משום קדושתה שנתקדשה על ידי הבורא ב"ה בתורתו, ולרחק ממנו את כל אופני החילונית בנוגע לאותיות ונקודות ולשון הקודש. ובוה בוודאי יצליחו יותר אם ילמדו אותם קמץ אלף אָ, ותוקבע בנינים יראת שמים טהורה במהירות יותר. (מכתב מאליהו, כרך ג' ח"ג מכתבים, עמוד 362)". (מהמו"ל).

"בדרשת ר"ה האחרונה לימי חייו, הרבה לבקש לבל יתנו בנייהם ללמוד אצל מלמדים כאלו שאינם מלמדים האותיות עם הנקודות. דהנה התורה הקדושה היא בלי נקודות, ובזמן שתינוקות של בית רבן לומדים התורה הקדושה עם הנקודות נותנים על ידי הנקודות חיות באותיות התורה הקדושה. ואלו שלומדים עם התלמידים בלי הנקודות — בלי קמץ ופתח — מסלקים החיות ח"ו מהאותיות הקודש. (דרכי הישר והטוב דף כד, מתורגם מאידיש). (מהמו"ל).

[="Lacking-Knowledge"], stemming from "Kalay-HaDa'as" [=Unreliable people].

Also amongst the kings of Israel, the most unrefined among them was Achav, who was corrupt in middos .. and opinions ... As the chazal say: why was he named Achaz? Because he seized [=Achaz] the shuls and Batei-Midrash, that there shall not be any school-children.

His intention was, that the study should be according to the new teaching methods, namely, not to teach "Komatz Alef Uh, Patach Beis Bah" but rather , to teach them "Uh, Buh" etc. thereby omitting the study of the nekudos by their respective names.

Conversely, while learning with your child the nekudos, it instills in him the kedusha

הטעמים, הנקודות, התגין והאותיות שניתנו למשה רבנו בסיני כשנאמר "אנכי הוי' אלקיך", הרי כשלומדים זאת עם הילד – זה מכניס בו כוח המסירות נפש. אך כשלומדים עם הילד בלי טעמים,

נקודות, תגין, אותיות טנת"א, הרי זה בלי קדושה, וזאת רצה
אחו.²².²³

**By teaching “Komatz Alef Uh”, we are
guaranteed that he will remain a faithful Yid**

*“One must teach the children by teaching them
“Komatz Alef Uh, Komatz Beis Buh”. “בא” means
“Arrived”, namely, the revelation of G-dliness has
arrived [into the child].*

*For the Alef-Beis letters are actually “Vessels” (כלים)
to receive the Light of the Torah, which is Hashem’s
Wisdom.*

*However, this takes place only if he says “Komatz
Alef Uh, Komatz Beis Buh”. but, if he does not say
Komatz Alef etc., then the child would eventually, G-d
forbid, become a “kofer” (non-believer) in Hashem
חלילה.*

²² ספר השיחות היתש"ד (בלה"ק). ע"י קמב . ועיין גם אגרות ק' ח"יב ע' 490. ח"יז ע' 142.
ח"יח ע' 323.

²³ Sefer HaSichos 5704, (Hebrew ver.) page 142.

On the other hand, however, if we teach him “Komatz Alef Uh, Komatz Beis Buh”, he will then remain a believer in Hashem.”²⁴

Who will say Kaddish?!

“The letters as well as the Nekudos of the Torah are holy, Komatz is “Kesser”, Patoch is “Chochma”, and the holiness of these letters and Nekudos actually radiate into the Neshamos of the children who are learning this way, so that they will always remain ערליכע אידן (loyal Jews).”

It must be publicized amongst all yidden so that all parents should know that their child must learn “Komatz Alef, Patoch Alef”. This is actually a truly vital matter (נוגע בחיים ממש).

²⁴ Sefer Hasichos 5689 page 44.

ויש להוסיף: "הנה גוף האות הנכתב, מראה באצבע להתינוק - "א" -, אבל מילואו "אלף" אומר לו רק מפה לאוזן ולא נראה לעינים, וכל אות ואות הוא דיבור בפני עצמו ותיבה שלימה, ובזה מחנך הילד להאמין בתורה שבעל פה. על כן בני שמע בקולי והרחק מפתח ביתך המורים החדשים הסרים מדרך ה' ואינם משמיעים לאזני הילד מילואי אותיות, רק מלמדים עם הילד גוף האותיות כמו שנכתבו א ב ג בסגלי"ן וכדומה, באמרם שכך נוח להם לשימו בפי התינוק, שזה שורש המרי והאפיקורסות שמרגילים אותם לבלי להאמין רק במה שעיניו רואות. (ייטב פנים, שפת הים, דף קיג ע"ד). (מהמו"ל).

There has [painfully] risen a [new] generation of teachers, who seek to uproot from these children the Kedusha of the letters and nekudos.

They present themselves as בעלי-אזהבי ישראל, טובהניקעס, pretending to be interested in the benefit of the children. But, they are thereby actually uprooting from the Yidden the Kedusha of the Alef-Beis and of the Nekudos.

I am telling you, Yidden, they are your biggest enemies. They are turning these children into Apikorsim. Hashem should grant all yidden long and healthy years, אריכות ימים ושנים, but no one lives forever. From such children there will not even be a “Kaddish-Sayer”, חס ושלום.

Yidden! Remember this well, that it is the Cheder and The Chinuch of your child that will determine the future of your entire life, namely, that your child should remain a faithful Yid²⁵.

²⁵ Sefer Hasichos 5691 page 159.

Positive influence

I was pleased to hear that you succeeded to influence an educator of small children, to teach the children in the manner suitable for the holiness of the letters and the nekudos **הרי כל ענין של חינוך הוא דבר עושה פירות ופירי פירות עד סוף כל העולם וק"ל".**²⁶ ²⁷ .

²⁶ אגרות קדש כ"ק אדמו"ר כרך יג ע' שפו.

²⁷ Igros Kodesh vol. 13, page 386.

הוספה

סיפור מימי השואה²⁸:

[קבוצת יהודים שהיו ברוסיה (בעת בריחתם מן הרשעים ימ"ש), הנה, ביום הש"ק, הלכו בחוץ, וכרגיל, בלי תעודה-זהות, ובגלל זה, אסרו אותם בכלא. הנה,] אחד מהקצינים שהיה ממונה שם הסתכל בשעת עבודתם והיה קצת נראה לו שהם אינם אנשים רגילים מהרחוב, ועל כן אחרי עבודתם קראם למשרד שלו, [ואמר להם, שהוא חושדם למרגלי-גרמנים. הנה,] אאמו"ר החל לטעון שיהודי הוא שאך שוחרר ממחנות הכפיה ומובן שאינו מרגל גרמני. הקצין אמר לפניו איך יכולים אתם להוכיח שהנכם יהודים, ענה אאמו"ר ואמר לפניו מאמרי גמרא ורמב"ם הלכות ומנהגים יהודיים.

כל מה שעברו לפניו נשאר הקצין בטענתו שאין כל מקום להוכיח לכך שהם יהודים, ופתח ואמר להם, תדעו שסוד הריגול הוא שלוקחים אנשים וקצינים ושולחים אותם ללמוד בתוך אותן המדינות עם כל פרטיה ודקדוקיה, כדי שלא יוכלו להוודע מי באמת מאותו המדינה ומי היא המרגלים והמחופשים, ובמלחמה הזאת הרי הגרמניים אחד מרצונם היתה היהודים, תדעו ששלחו למקומות שגרו בה היהודיים אנשים משלהם ולמדו התלמוד ועניני היהדות, ועל כן אין אנו יכולים להאמין לאף אחד על מהותו האמיתי, ככה טען הקצין הרוסי.

(וזאת לדעת שהתכנית שלהם היתה שביום ראשון שולחים כל האסירים למקומות הנדחים הנ"ל הידועים לשימצא, ככה הוי הסדר שבשבת לא שלחו, כי אצליהם הוי גם כן סוף השבוע ויום מנוחתם). פתאום אמר תדעו שאני יהודי, ובעונותינו הרבים היה נמצא שבוי אצל הרשעים האלו, ועל כן כל מה שתוכחו באופן התלמוד וכו' זה הכל יודעים גם הגרמניים רח"ל ולא יועיל

²⁸ מתוך ספר כלי גולה מאת כקש"ת מרן משה נתן נטע זצוקללה"ה לעמבערגער.

לכם, רק דבר אחד אני יודע שאצל היהודים יש ענין נפלא שהילדים הקטנים לומדים האלף בית בניגון ותנועות מאוד ברגש ובאופן נפלא וזאת היא זוכר מימי הילדות שלו, וזאת ברור שענין הזה לא עלה על דעת אף מרגל וקצין גרמני ללמוד אותו, כי למה יהא צורך בהתהפכות כזו, ועל כן אם אתם יודעים זאת הרי סימן שאתם יהודים אמיתיים. מובן תיכף ומיד אמרו האלף בית בשפת הילדות חן שעשועים ילדי קודש כמו שמקובל מדור דור, קמץ אלף א וקמץ ב וכו', עם כל רגשי הניגון, ענה ואמר אותו קצין הרי אתם משוחררים כי אתם יהודים שזאת לא יכול שום גוי למסור בדרך נרגש כזה.

Part 2

Questions and answers

At which stage may we begin blending letters with Nekudos

The Rebbe writes²⁹:

Regarding your question, whether it alright to teach children [to blend] the letters and Nekudos which they have mastered already, although they do not as yet know ALL of the Nekudos?

Answer: There is no specific ruling in this matter.

And, although it would seem more practical to teach them all the Nekudos in one stretch, without an interruption of something else.

Nevertheless, on the other hand, since this is an pedagogical question, it is advisable to base its answer according to the level of the students of the

²⁹ Igros Kodesh vol. 8, page 39.

class, considering their capabilities in absorbing the lessons.

**Does one have to teach ALL the letters
before beginning Nekudos?**

In regard to your fundamental question, whether it is necessary to first teach ALL the letters in their order, and only afterwards may one teach them the Nekudos,

Or, once they have learnt one or several letters, may we teach them the Nekudos for these letters?

Answer: it is alright to teach them the Nekudos for the letters that they have learnt already, as well as blending etc.³⁰

The order in teaching syllables

[Although] we³¹ are supposed to teach the Alef-Beis and the Nekudos before teaching הברות (syllables). Nevertheless, when actually teaching the הברות, one does not have to follow the order of the Alef Beis.

³⁰ Shaarei Halacha U'Minhag, volume Yoreh-De'ah, Page 194.

³¹ Sichos Kodsh 5728, page 506.

The shapes of the Alef-Beis letters

When the Alef-Beis are firstly introduced to a child, it must be presented in its **true** (and natural) shape, and not in similar shapes, which may leave an impression on the child that this similar shape is the TRUE shape of the letter.³²

Colorful Letters?

The Rebbe writes³³:

“You ask whether it is alright to design the Alef-Beis in colors etc.

Answer: One may do whichever way will arouse better interest of the children.

The order of the Nekudos

³² Yagdil Torah (Israel), Teshuvos-Ubiurim in Shulchan Aruch, chapter 152.

³³ Igros Kodesh, volume 23, Page 83.

The order of teaching the Nekudos should be according to our specific custom, as printed on the the Alef-Beis chart, siddur and study-books.

And besides the fact, that this specific order is based on fundamental holy reasons, it has an educational benefit too, that the child will not get confused, when learning the Alef-Beis sometimes at home and sometimes by various teachers

(Additionally, the child is already accustomed to hear at home that we begin with “Komatz-Alef-Aw”. Thus, it would be more beneficial that the child begins with “Komatz” and not “Patach”).³⁴.

Teaching children before 3 years of age

The Rebbe writes³⁵

**”מ”ש אודות כניסתו לחדר, באם לחכות ליום מלאת לו ג’ שנה
או להקדימו, ה”ז תלוי באופן חינוכו עתה, שבאם גם בבית נוהרים
עמו באיזהו ענינים וכנהוג בכמה בתי ישראל, לכאורה אין למהר
בכניסתו לחדר עד יום הנ”ל,**

³⁴ Shaarei Halacha U’Minhag, volume Yoreh-De’ah, Page 197.

³⁵ Igros Kodesh Vol. 14, page 40.

אבל אם ע"י הכניסה יתוסף בהנהגות האמורות ג"כ, שאז אין זה כ"כ ענין של לימוד לא גרע מחינוך בבית שאינו קשור בתאריך האמור.

ישנס נזהרים מלימוד לפני ג' שנים, וע"פ מ"ש ג' שנים כו' יהיו לכם כו', אבל לא ראיתי אנ"ש נזהרים בכגון דא³⁶, ולכל היותר יש לחלק בין לימוד בע"פ ללימוד בכתב, ויעוין דיוק לשון רבנו הזקן הל' ת"ת ריש פרק א', ועפ"ז מתורץ בפשיטות גם מה שהעיר בביאורי הגר"א שו"ע יו"ד סי' רמ"ה.³⁷

Concerning the question whether to begin teaching a child below the age of 3:

There are those who refrain from teaching a child under 3 years old.. However, I have not seen Anash following this practice.³⁸

In any case, we can differentiate between one teaching a child orally as to teaching him textually.

³⁶ ויש להוסיף, עפ"י מש"כ בספר הזכרונות ח"ב בהוספות ע' 436: "מספרת רחל (הסבתא של אדה"ז) - כשהייתי בת ארבע ואחי פחות מבן שלש, הנה אנכי למדתיו את הברכות וגם הוריתי לו קריאת אותיות האל"ף בי"ת עם הנקודות קמ"ץ א אָ וכן כולם".
³⁷ אגרות ק' חי"ד ע' מ'.

³⁸ Note : The Alter Rebbe's paternal Grandmother, Rochel, related: "When I was 4 years old, and my brother less than three, I would teach him how to say Brachos, as well as how to read the letters of the Alef-Beis with the Nekudos, Komatz Alef UH. Likewise with the rest. « (Sefer Hazichronos, Volume 2. (supplement) page 436).

איך להתנהג בלימוד ההברה עם ילדי התימנים

”במענה על מכתבו מכ”ג אלול והפ”נ המוסגר בו, בו כותב שלומד הוא קמ”ץ אל”ף א. היינו הנקוד והאותיות בנפרד כהוראת נשיאינו הק’ אשר השתדלו בזה בחרף נפשם, ושואל איך להתנהג בלימוד ההברה כיון שכתתו היא מילדי התימנים.

הרי כיון שאחינו הספרדים הורגלו בהברה זו כמה דורות דור אחר דור, אין צריך לשנות מנהגם בזה שמנהג אבותיהם בידיהם, ובודאי חזרת דא”ח בהברה הספרדית שאוחזין בה מפני שקבלו מאבות ואבות אבותיהם, בני מס”נ על שמו ית’ תגרום נח”ר למעלה ותפעול פעולתה למטה.”³⁹

Part 3

Practicalities

In light of the above, let us now examine our approach and techniques in teaching this to our children. For we must acquire the “know-how”.

For this goal, we must turn to the experts in this field and draw a plan, how to successfully teach our children to read, without “confusing” them or

³⁹ אגרות קדש כ”ק אדמו”ר כרך י ע’ ה’.

“turning them off” חס ושלום, but rather, the contrary, to help them become good and fluent readers, בעזרת השם.

The following is based on the advice, instructions and guidelines given by Rabbi Hodakov, ע"ה, Rabbi Y. B. Raices שיחי (Renowned expert, and very successful in this field for over half a century, קע"ה), as well as many other Rebbeim and other sources.

It goes without saying, that the following is contingent to the specific circumstances of the situation, namely, the level of the child and his capabilities.

Without getting too elaborate (due to the limits of a mere article), the basic guidelines are as follows:

After the child has been taught and mastered the Alef-Beis letters, and he knows their names as well as all the Nekudos too by their name (Komatz, Patoch etc.), he is ready for the second step, - to combine letters with Nekudos.

Now, at this point, it is imperative to give a fundamental introduction.

There are basically two distinct techniques in teaching “Komatz Alef Aw”:

1) The popular Shita:

a) After teaching the child all the letters and Nekudos separately, by their real names, the teacher shows the child a letter with a Nekuda underneath it.

For example, the teacher shows him a א̣ and tells him to repeat after him: “Komatz Alef Aw”. Then he shows him ב̣ and tells him to repeat after him: “Komatz Beis Baw”. and likewise with all the other letters and Nekudos.

b) Then the teacher trains him to merely whisper the words “Komatz Alef” and only say aloud “Aw” and the same with “Komatz Beis”, to merely whisper the words “Komatz Beis” and only say aloud “Baw”.

c) Then, finally, the teacher trains the child to “skip out” (or, just “think” in the mind) the words

“Komatz Alef” and “Komatz Beis” , and just say “Aw”
“Baw” etc.

Now, this technique can be difficult and taxing on a child, and according to many expert Mechanchim, may hinder the child’s development of reading skills. For, at first he is told that “אָ” is three words “Komatz Alef Aw”. Then he is told to whisper two of the three words and only say “Aw” aloud. Then, he is finally told that it is merely “AW”.

This can, indeed, be confusing and leave the child “stuck” with “whispering” at a later stage too.

2) **The Shita of the מבוא לקריאה:**

It must be prefaced, that the only Sefer designed for teaching children how to read, that was published by Chabad, is the Sefer מבוא לקריאה.

In the introduction of the Sefer “עזר למבוא לקריאה”, there are specific guidelines from Rabbi Hodakov a”h on this topic, as how to use the מבוא לקריאה in a most successful way.

It is also noteworthy to mention, that if anyone has encountered difficulties in using the מבווא לקריאה , it may very well be due to the lack of knowledge of the correct technique and Shita that was intended for the מבווא לקריאה.

Incidentally, Rabbi Raices, as well as many other Rebbeim, report that he has used the מבווא לקריאה method for many, many years and has seen much success.

It must also be noted, that Based on the Rebbe's words, that there is no need to rush, so that the child should master the skill of reading quickly, the method of the מבווא לקריאה might indeed appear to be a דרך ארוכה וקצרה, a long but short road. It is a slower process, but also a very thorough approach. If we take our time, and do sufficient חזרה, we will בע"ה be very successful.

The following is the technique of the מבווא לקריאה:

a) After teaching the child the letters and Nekudos separately, by their real names, the teacher shows the child the following three independent

objects, in the same line and in sequence (from right to left, obviously): אָ אַ אָ

b) The teacher then proceeds with the following three steps: 1) pointing to the אָ the teacher says with the child “Komatz”. 2) Next, pointing to the אַ the teacher says with the child “Alef”, 3) then, finally, the teacher points to the אָ and says with the child “Aw”.

Then the teacher does the same with all the letters and Nekudos.

In other words, the teacher does actually say with the child the three words “Komatz Alef Aw”, but he does it in a sequence of three consecutive, distinctly written steps.

The advantages of the מבוא לקריאה method are:

1) From **day one**, the child is consistently saying the same thing. A Komatz is always called a Komatz, an Alef is always called an Alef, and -mainly- the אָ is always “AW”. In other words, the child does not have to change his description of what the אָ stands for. אָ is not called “Komatz Alef Aw”, but rather “AW”. This

is the same exact way he will read אָ throughout his whole life. This approach seems to eliminate the confusion of the three stages of a) first “saying” then b) “whispering” and finally c) “thinking” (and “skipping out”) the words “Komatz Alef”.

It is obvious, based on first-hand experience of Kriah-teachers, that for many children, it is often helpful to compliment the מְבוּא לְקַרְיָאָה with the popular Shita, that is, to have him also “whisper” the words “Komatz Alef” before reading the אָ, and likewise with the other letters and Nekudos. And for this purpose, the teacher will use the ... אָ בָּ גָּ chart, printed on the reverse side of the Alef-Beis and Nekudos chart, in the Siddur (and מְבוּא לְקַרְיָאָה). This will eventually aid the child in the מְבוּא לְקַרְיָאָה.

2) This Shita emphasizes, and is more consistent with the Rebbeim’s Shita of separating the letters from the Nekudos! For in the *other* Seforim, they do not (physically) separate the letter from the Nekuda. They put it all (the letter and the Nekuda) together as one unit אָ בָּ גָּ etc. and they tell the child to read it as “Komatz Alef Aw”, “Komatz Beis Baw”, etc., This is

not the case with the מבווא לקריאה, where each part is distinctly separated אָ אַ etc.

Now, concerning the uniqueness of the מבווא לקריאה, I would like to share a few additional points:

1) About 30 years ago, Rabbi Shmarya Katzen שיחי, who had been teaching children out of the מבווא לקריאה, wrote a letter to the Rebbe, that he was told by friends that there are advantages in other Seforim over the מבווא לקריאה, so he asked whether it would be alright for him to change from מבווא לקריאה to another Sefer.

The Rebbe answered: קדימה לא לשנות, that the Rebbe prefers that he should not change to the other books.

2) I once asked Rabbi Hodakov about the Alef-Beis-script that is printed on the inner cover of the Kehos writing-book, מחברת, (replaced nowadays by another one) whether this specific style of script was chosen randomly, or, was it checked over by the Rebbe.

His answer: “In order to answer your question, I will have search through the archives which is quite

difficult to be done presently. However, I can guarantee you, that absolutely nothing was ever published by Kehos, without having been checked over by the Rebbe (and - the Frierdiker Rebbe, in his times).”

In light of the above, one may rest assured that the same applies to the מבוא לקריאה.

3) The technique and method of the מבוא לקריאה (versus the others) is also consistent with the Rebbe’s Horo’oh, mentioned earlier, that once the child has learned several letters of the Alef-Beis, we may begin teaching him Nekudos for those letters, as well as teaching him how to combine the letters with the Nekudos.

Part 4

Compiler's notes

1) Some teachers expressed some difficulty in using the *מבוא לקריאה* due to the fact that it is very concise. It does not provide sufficient exercises-pages, and for some Nekudos, it is lacking the 3-step procedure. This might be due to the financial constraints of those days, when the *מבוא לקריאה* was printed.

There is however a “solution” to this: the “*עֵזֶר לַמְבוּא*”, which complements the *מבוא לקריאה*, by providing sufficient pages for practice etc. (available in Judaica book-stores).

3) Assuming that a specific child is, unfortunately, not capable, for whatever reason, to “handle” the method of learning of “Komatz Alef Aw”, “Komatz Beis Baw”, and needs to use a "different" method than the Mesorah. Then, one must obviously ask a Chasidishe Rav and Mechanech as what to do.

A suggestion (contingent to the Rav's P'sak): As an introduction to his learning, at least have the child verbalize all the names of the Alef-Beis and the names of the Nekudos, while showing them to him. So that this child too, will benefit from all (or at least most of) the special advantages, that a child gets, by learning it the proper way, namely, the Kedusha of the holy letters and Nekudos, that enters into the child only when he actually verbalizes the holy names of the letters and Nekudos (as explained at length in the holy letters and Sichos).

Part 5

“Sounds” Okay?

Do the letters of the Alef-Beis have “sounds” **of their own**, (“phonics”) or not? In other words: Is it alright to tell a child that an Alef makes the “Ihh” sound, Beis makes the “Bhhh” sound, and so on?

In other words, to “pretend” as if the letters have a Sheva under them.

Answer:

Letters on their own (without any Nekuda, not even a Sheva) can not make any sound. Nor do any of the Nekudos alone (without a letter) make any sound.

An Alef is just “an Alef” and Komatz is just “a Komatz”; Only when they are combined together (“Komatz-Alef”), does it make any sound (“Uh”).

Therefore, to say that a Beis makes “Bhh” – like a Shva Beis, is actually putting a sheva under the Bais.

Likewise, a Komatz alone doesn't make "Uh" – That's a Komatz **Aleph**. A Komatz on its own is **Komatz**.

The Explanation:

In the following Sicha⁴⁰, the Rebbe elaborately discusses the above point (that letters are audible only when they are joined with a Nekudo), with the following explanation:

(English translation)

“When a Nekuda, for example “Sheva”, is combined with a letter, it then has a definite sound.

⁴⁰ Hisvaaduyos 5742 page 2197.

The following is a verbatim transcript of the the Rebbe's Sicha, 18 Elul 5742:
" .. ס'ידא אזוינע, וואס עס איז זיי איינגעפאלן א ווילדע המצאה, אז אין שבא איז ניטא קיין הברה. שטייט בכמה מקומות שטייט דער לשון, ס'איז אבער ניט די מציאות, ס'איז פונק א היפך!

בשעת מיזאגט "אָת", אדער בשעת מיזאגט "בראשית", איז אונטערן רי"ש שטייט א צירה, [און] דער בי"ת איז ניכר אין הברה, ניט מיזאגט "ראשית", מיזאגט "בראשית", הערט זיך דער בי"ת, אז דער בי"ת הערט זיך, מוז ער האבן א תנועה! וואס פאר א תנועה האט דער בי"ת? שטייט א שבא!

[אזוי ווי אבער מי'פארשפארט טרחות און ס'ניט נוגע, ס'איז מעצמו מובן, א אות וואס שטייט אין (תחילת) [בסוף] התיבה שטעלט מען דארט ניט קיין שבא. ס'איז מעצמו מובן. און אין דערוף גופא איז דא א שבא נח אדער א שבא נע, אן אות וואס קומט בראשית התיבה אדער בסוף התיבה.]

הערט מען ביידע אותיות! אין דער ווארט "בראשית" הערט מען סיי דעם בי"ת סיי דעם תי"ו. וואס אונטער בי"ת איז ניטא קיין תנועות, קיין נקודות, ווערט דאך די שאלה ווי הערט מען זיי אויב ס'ניטא קיין תנועה!?

שטייט אין ספרי דקדוק און מיוסד אויף וואס שטייט אין פרדס און אין קבלה, אז די תנועות און די אותיות איז דאס כנשמה בגוף, א גוף אן א נשמה בלייבט ליגן אף אן ארט, ניטא קיין תנועה, האט ניט קיין באוועגונג. בשעת מ'שטעלט אונטער א נקודה, אט דעמאלט באוועגט זיך דער אות, שטייט עס מיט א קמץ - איז אזא מין תנועה, שטייט עס מיט א פתח - איז אזא מין תנועה. עדי"ז איז דער שבא אויכעט, בשעת מיזאגט "בראשית", הערט זיך סיי דער בי"ת סיי דער תי"ו. נאר דא הערט זיך דאס מיט א שבא נע און דא הערט זיך דאס מיט א שבא נח, אבער אין ביידע פון זיי ווערט עס אן ענין של תנועה.

**For example, the letter ב from the word
בְּרֵאשִׁית:**

**When one pronounces the word בְּרֵאשִׁית, we are
able to hear the sound of the letter ב, because it
has a שְׁבֹא underneath it,**

**Otherwise, we would not be able to hear the
[sound of the] Beis. We would just read it as רֵאשִׁית.**

**Likewise, the ך at the end of the word, is also
heard, because it has a Nekudah (שְׁבֹא), although it
is technically not printed there, due to various
reasons⁴¹.**

The Rebbe explains:

⁴¹ This answers the question that many ask: "There are many words in the Torah that end with a letter that has no Nekudah. For example, the word בְּרֵאשִׁית, or בְּיָת, the ך at the end does not have any Nekudah – so how is it that we do read the letter ך?!"

The Rebbe answers this here (in the Sicha), saying, that in truth, the ך does have a Nekudah (- a שְׁבֹא-נח), but, due to various reasons, a שְׁבֹא-נח at the end of (most) words has not been actually printed. But the Nekudah is really there. And the same applies to all words that end with a letter that has no Nekudah printed there, that they really do have a Nekudah, and that's how it can be read. A possible additional proof to this: When we read the name יֵשַׁשְׁכָּר in the Torah, we do not read it Yesas-char, with two שִׁינִין, but rather, Yesachar. (Perhaps) this is because the second ש does not have any Nekudah - so it has no sound.

When a Nekuda is combined with a letter, it serves the same function as the Neshama serves for the body. That is, just like the body is stationary and motionless before the Neshama enters the body.

So too, a letter without a Nekuda is the same. It is inaudible.

In other words, the Nekuda causes the letter to “move”⁴², so to speak, and become audible.

Thus, Place a Komatz with an Alef – it becomes Aw, place a Patach with an Alef – it becomes Ah..”.

Likewise regarding Nekudos:

In describing⁴³ the advantage of the Nekudos on the Alef Beis chart published by **Merkoz L’Inyonei Chinuch** (versus other charts), the Rebbe says, on our chart, the name of each Nekudo appears under its shape: “because a Nekuda’s shape must be described by its actual name (“Komatz”, “Patach”),

⁴² Sefarim explain, that this is why a “nekudah” is also called a “תנועה” (= “Movement”).

⁴³ Igros Kodesh Volume 1 Letter #103 – quoted above on page 11.

but any other description (e.g. “Uh”, “Ah”) would be presenting the Komatz **as if** it had a letter with it”.

Consequently, the Rebbe doesn't hold that nekudos are called by their name, or are audible when they are attached to a letter.

(The Baal-Shem-tov explains⁴⁴ this quite similarly:

⁴⁴ Kesser Shem-Tov, chapter 352.

Additional references:

ראה מש"כ בספר אהל משה, למוהר"ר אהרן משה במוהר"ר צבי הירש זצ"ל (בהסכמתו הקי' של תלמידו הידוע של הבעש"ט הרה"ג מוהר"ר חיים הכהן ע"ה רפפורט, לבוב), וז"ל:

”הנקודות נקראת תנועות לפי שהן מניעות את האות (כנפש אל הגוף) כי כמו שהגוף לא יוכל להתנווע בלי הנפש כן האות תנענו התנועה אנה ואנה וזולתה ישב בדד וידום כי לא יוכלו לבטא שום אות בלי תנועה.”.

וכן כתב הרב שלמה גנצפריד בספרו ”קסת הסופר, חלק ב” כלל ב בפתיחה: ”קצת אותיות מנוקדות בתנועות להורות איכות הברתן, וקצתן בלתי תנועות כי אין להן הברה בפני עצמן. ואם בכל זאת הן נרגשות במבטא – אזי אם הן בראש או באמצע המילה יבא תחתיהן ציון שו”א, אבל בסוף המלה לא יבא ציון שו”א כי ממילא נודע שאות היא שואי”ת. כמו בראשית – תחת ה”ב ציון שו”א ותחת ה”ת לית””.

והנה, אין לנקודות צליל בלי האותיות, מובן ממכתב הרבי, וז”ל: ”בתוך שאר הדברים אשר ה”אלף בית” שבהוצאת המל”ח שונה מזה ששלח לנו, הנה חילוק עיקרי ביניהם, הוא שהנקודות באלף בית שלנו מסומנות בשמותיהן קמץ, פתח וכו’ מה שאין כן באלף בית האחר, שלבד שלא ילמד הילד משם לעולם את שם האמיתי של הנקודות, נקראות הן שם לא כשהן לעצמן כ”א כאלו היו מצורפות לאותיות...”. הנה, ברור, שאין לקרות את הנקודות באופן שהוא ”כאלו היו מצורפות לאותיות”.

ועד”ז מובא בכתר שם טוב, אות שנב: ”ותלדן הצאן עקודים נקודים, ע”ד רמז ה”פ, דקשה מ”ט מקדימין במבטא הנקודה קודם לאות, כגון קמץ אלף ול”ק אלף קמץ, אלא מפני שאות בלי נקודה אין לו תנועה, וגם אין להם לאותיות חיבור כ”א ע”י הנקודות שהם התנועות, וז”ש ותלדן הצאן עקודים, פי’ ע”י מה עקודים האותיות יחדיו, נקודים,

“Why do we say “Komatz Alef Aw”, the Nekuda before the letter, and not the reverse, “Alef Komatz Aw”?

It is because, a letter without a Nekuda has no sound nor movement. Thus, the Nekudah is the Ikar”.

Consequently, the Alef Beis letters are not to be treated the same as, להבדיל, the letters of the English Alphabet, that are taught by “phonics”⁴⁵.

ע”י הנקודות הם הצאן, ר”ת צירוף אותיות נקודות, על ידי הנקודים שהם הנקודות מצטרפות האותיות.”

⁴⁵ a) The practical reason why they do so in regard to teaching the English language is obvious:

More than half of the letters of the English Alphabet (CEFGHLMNRSUWXY), begin with a sound that is NOT used while reading the word that begins with that letter.

For example: “Fun” begins with the letter “F”. But, how do we pronounce the letter “F” – “**Eh-ff**”. It begins with “EHH”, and then comes “FFF”.

That’s why the teacher must demonstrate to the child that an “F” at the beginning of a word **is not** “EHH” but rather, “FFF”. Consequently, the teacher gives examples for the letter “F”, like saying “F” is for “Fun”.

In Lashon Hakodesh, however, **ALL** the Letters begin with the SAME sound as the letter will be read. So the above method is not needed. The child will pick up its sound just from hearing the pronunciation of the letter itself!

This is analogous to a teacher who is teaching the children the colors red and yellow, by showing them a red sheet and a yellow sheet. It is, of course, not necessary to also add and say “Yellow as a Banana, and Red as a Tomato”! Because the child is already SEEING the colors.

Thus, the letter “Beis” alone (without a Nekuda) is not “Bhh”.

In short: **before the Beis is combined with a Nekuda, it only has a “Name” - “Beis”.**⁴⁶

It follows, that it is therefore **incorrect** to show to a child a picture of a house along with the word בַּיִת (house) and tell him that the **“sound”** of the letter “ב” is like “בַּיִת”. or, to tell a child named “בֶּרֶךְ”, that the

Likewise with the Alef Beis, the child already hears the correct sound of the letter Gimmel when it is pronounced by the teacher, so why add “Gimmel for Grass”.

b) As for the purpose of “association”, as some teachers suggest that it’s too difficult to have a 3-4 year old child memorize 27 letters! So, the teacher **associates** the letter with a familiar name or object, and says to the children “Samech is like circle”, for example, etc.

However, experience has proven this to be totally **superfluous!**

After only a few days into the school year, ask any 3 year old KG child the names of his classmates, and he will tell it to you as quick as the blink of an eye!

And let’s say that one day a new child arrives into the class, the children will remember his name within a few minutes.

Well, likewise, the teacher can introduce the shape of a particular letter of the alef beis to the children, as if it’s introducing a new child, and just repeat it several times. Just watch how quick they’ll pick it up!

Obviously, some children may need more Chazara than others. So, who’s rushing?!

letter Beis sounds like [the beginning of] his name
“בְּרוּךְ”,

- For the letter Beis, as all letters of the Alef-Beis,
per se, have no sound!

It is only after the two individual objects (the
letter and the Nekuda) are joined together, that it
creates an audible sound^{47,48}

And from the Hashkafa point of view

A) Whatever we teach a child, especially at such a
young age, must be totally אמת.

Since the letters on their own are **soundless**, so
how can we say to a child who is named ברוך, that ב is
like ברוך. when ברוך begins with a “Komatz Beis”.

⁴⁷ The same applies to all the Nekudos, which serve as “the Neshama” to the Letters. For example, “Komatz” alone is not “AW”. It is rather only named “Komatz”. Once it is combined with a letter, it gets an audible sound.

⁴⁸ [Regarding the claim that the Rebbe has verbally approved otherwise, please take note of the Igros Kodesh,(Free translation):

I have said numerous times: 1) I am not responsible for what others say in my name. 2) A response to one person (individually) - does not obligate another, especially not an institution (references of original text: [אגרות קי חכ"ה אג' ט'תז. אגרות קי חכ"ט אג' יא"כ])

B) as mentioned, The Frierdiker Rebbe (and other Gedolei Yisroel) waged the biggest wars against the shita of the maskilim and “**new methodologists**”, whose shita was to show a child אָ and tell him “This is Aw”. אָ “This is Baw”. Etc.

(the point being, that they did not FIRST teach them the names of the letters and the names of the nekudos.)

Thus, it follows to say, that if I show a child a two syllable word, such as אָבָא and say “This says ABAH”,

Or, for the same matter, if I put up a chart that says “אָבָא” (with or without the nekudos) and point to it and say “This says “Vayeitzei”..”,

This is apparently similar to showing a child a [single syllable word] אָ and saying “This is Baw.” For what’s the difference between a single-syllable word and a two-syllable word. Thus, if it’s incorrect to do sight-reading of a single-syllable word, אָ אָ אָ, it is most certainly incorrect to do so with two or three-syllable words – אָבָא or אָבָאָ.

And this is so, regardless whether I am emphasizing that they should read/remember it or not.

Remember! We want to instill as much Yiras Shamayim as possible. So, let us try do our best.

Especially, since academically speaking, there is absolutely nothing to be gained by the child, by pointing out that “**Beis**” sounds like “**Boruch**”, more than clearly verbalizing to the child the letter “**Beis**”. Doesn’t Beis sound like Beis?!

SUPPLEMENT

Two Letters from the Friediker Rebbe

בי"ה, ט' אדר ראשון תש"ג

ברוקלין

ידידי הנכבד והנעלה, עסקן חרוץ בעניני חנוך

איי"א מו"ה משה שי

שלום וברכה!

שמעתי מידידו הנאמן אשר הוא משבח את שטת המתחדשים ללמוד האותיות עם הנקודות ביחד, כמו א א אי ולא כסדר הלימוד הנהוג במסורת אבות קמץ אלף א, פתח אלף א, והוא מטעים את דבריו: א) כי כללות ענין הנקודות הרב[ה] יש לדבר בזה. ב) אי אפשר להלאות את מוח התנוק אם אפשר שלא להלאותו. ג) האות עם הנקודה יחד מתאים לתלמידים הרגילים בשפה האנגלית שאין לה נקודות, כשאר השפות האירופיות.

הנה כללות ענין תורת הדקדוק ודאי הדבר כי תורה קדושה היא ותורה שלמה היא וכמ"ש הרה"ק הרה"ג מרנא ורבנא כש"ת מו"ה יהודה ליב [ני"ע] (בעל המחבר ספר שארית יהודה) אחיו של הוד כ"ק אדמו"ר הזקן זצוקללה"ה נבג"ם זי"ע, באגרתו הקדושה שנדפסה בסדור תורה אור מגודל ענין הדקדוק ע"פ נגלה ומכש"כ ע"פ נסתר.

הקורא אגרת הקדש הלזו ירעד בקראו את האמור שם, וז"ל "שהאותיות והנקודות שאדם מוציא מפיו עושין פרי למעלה ובפרט ליודעים השמות היוצאים מהאותיות והנקודות", עכ"ל. הרי שהנקודות בקדושתן הם כמו האותיות.

וצדקו דבריו, כי בכללות ענין הנקודות הרבה יש לדבר בזה, וכוונתו לרמוז לנבינ[ח]תם של הני כלבין דחציפין המשכילים, גלגולים של עמלק המקררים קדושת התורה ומחללים הדרת המצות, הכופרים בתורה מן השמים כו' וכו' ופוגמים בקדושת הנקודות.

ואנכי הנה גם כן ידעתי בכללות ענין הנקודות שהרבה יש לדבר בזה במעלת קדושתן, והנני בזה להעתיק מעשה נורא שנדפס בספר "מטה יהודה" להגאון ר' ליב ז"ל אופנהיים, בהסכמות גאוני הדו"ר מפראג ופראנקפורט בשנת תנ"ט-תס.

"ראיתי כ"י של הגאון הגדול מוה"ר מאיר אב"ד ור"מ דק"ק לבוב, שמצא מעשה בספר מקובל א', והעתק מכ"י של רבו הגאון מוה"ר מרדכי יפה ז"ל, שהי' איש א' שמו ר' עזרי' במוה"ר ידידי', שהי' חסיד גדול ופרוש גדול ומופלג בפרד"ס, בא בחלום לחברו ר' גדלי', ואמר לו שנה אחר מותו⁴⁹ הביא אותו לבי"ד של מעלה, אמרו לי שים עיניך למרום וראה, ראיתי כמו פרחים קטנים ככוכבי השמים לרוב. ומיד נפלה עליו חרדה גדולה ורתתו כל אברי וברי ואמרתי מה אלה המה, והשיבו לי אלו הנקודות אשר בזית והתפללת ציר"י במקום שב"א וחיר"ק במקום שור"ק ושאר חלופים, ואשר דלגת אותיות במה שלא נתת ריוח בין הדבקים, אלו אותיות והנקודות אשר קלקלת מעולם, אחד מהם לא נעדר, כולם מקטרגים ומבקשים דין, לאמר פלוני זה בזינו והכלימנו ומנע אותנו מלהיות נמנים בכתר עליון, והי' אוהב משפט, ומשפטיך זה חרוץ להיות מגולגל, אולי תתקן אשר עוותת, ולולי מעשיך הטובים אשר הגינו עליך, הי' דינך חמור מאד מאד".

החטא המוסרי היותר קשה, והעון היותר כבד הוא, לעשות את העיקר לטפל, ועוד יותר את הטפל לעיקר, אשר בזה שעושה את הטפל לעיקר, הנה לא זו

⁴⁹ מותו .. אותו : כ"ה בנדפס שם, ואוצ"ל "מותי .. אותי" – כדלקמן : אמרו לי.

בלבד שמבזה את העיקר לעשותו לטפל, אלא עוד זאת, שהוא עוקר את העיקר משרשו לעשותו לטפל בלבד,

ומה גם כשחוטאים ופושעים בשאט נפש וביד רמה, לאמר חכם הנני בחכמת הפדגוגיאה ורזי לי איך ללמוד עם ילדי ישראל ולהעמידם על הידיעה הנכונה בתורת הלשון.

תורת הדקדוק היא מקצוע מהכמת התורה שהיא הכמתו ית', ראשית לכל החכמות הכלולות בה, ואינה אלא כחכמת החשבון והתכונה הנצרכות להלכות קדוש החדש וכדומה בהחכמות, שהם לצרכי ההבנה הביאור וההסבר באחת ההלכות שבתורה, וכן היא גם חכמת הדקדוק, להיות [כ]ל הגה היוצא מפי המתפלל לפני המקום ב"ה ברור ומדויק כפי פירוש התיבה ההיא וכפי הכוונה שבתובה או בפסוק ההוא, וכן יכולים ע"י חכמת הדקדוק לדעת פירוש פסוקי התורה כדרשות רז"ל בכמה דוכתי.

והנה שני העניינים א) ביטוי האותיות והתיבות במבטא ברור ובדיוק, ב) הבנת פירוש הכתובים שהיא תורת הלשון, הם בחכמת הדקדוק גופא רק עיקר וטפל.

ביטוי והבעת אותיות ותיבות התפלה הוא עיקר, כי הנקודות הקדושות הן כמו האותיות וכאשר הם מתבטאים במבטא ברור. בקדושת האמונה הטהורה הנה הם עולות למרום ונקבעות בכתרא עילאה, אבל הידיעה הנכונה בפירוש הכתובים ע"פ חכמת הדקדוק, אינה אלא כטפל בלבד לגבי עוצם מעלת הביטוי הברור, בעמדו בתפלה לפני אבינו שבשמים.

במלות קצרות, בענין חכמת הדקדוק יש שני עניינים, א) תורה ב) עבודה.

התורה שבחכמת הדקדוק אינה אלא ידיעה וחכמה ואינה תלוי' ביראת שמים ולא מביאה ליראת שמים,

אבל העבודה שבחכמת הדקדוק, לבטא אותיות התפלה בביטוי ברור ומדויק, היא תלויי ביראת שמים וגם מביאה יראת שמים, וכל אדם יהי מי שיהי אם רק יש מוח בקדקדו, יודע מעלת העבודה שהיא הפועל על מעלת התורה שהיא הידיעה.

והנה כל המדקדקים והפדגוגים יראי אלקים בדורות שעברו הפליאו במעלת חכמת הדקדוק מצד העבודה, ותורת חכמת הדקדוק - תורת הלשון - היתה טפלה אל ענין העבודה.

אבל בדורות האחרונים - כששרצה חכמת המשכילים פרי מרי חטאת הברלינים - הוציאו דבה על חכמת הדקדוק שהיא תורת הלשון, וכוונתם היתה לגדע את קדושת הנקודות וללכלך את האותיות[ו]ת בכתמי השכלתם.

אמנם מנהיגי הדור, כ"ק הצדיקים⁵⁰, בראותם ברוח קדשם את הסכנה הצפויי ח"ו לכלל ישראל ולקדושת התורה וחתבת המצות מצד שטת המשכילים, חסמו את הדרך בעדם, אשר לא יפרצו פרץ בטהרת אמונת ישראל ותמימותה, ולשעה גזרו איסור גמור על חכמת הדקדוק, והרבנים הגאונים גם המה ראו את הארס ורעל הכפירה הטמון בשטת המשכילים, ויאסרו גם הם ללמוד דקדוק, חוץ ממי שהוא ידוע לירא אלקים.

לסבה ידועה התנגדו הרבנים הגאונים לשטת כ"ק הצדיקים, והמשכילים הנה בצביעותם הידועה גנבו את לב הרבנים הגאונים, ויטילו שרצם בקהל עדת ישראל, ללכוד אחדים מבחירי בעלי כשרון בצעירי בניי במצודתם, וכעבור איזה שנים הנה אבי אבות הטומאה - שרובם ככלם המירו דתם ר"ל - השפיעו את ארסם ורעלם בכפירה גמורה, על ידי הסופרים והמאספים שהוציאו לאור.

בשנה הנוכחית - תשג - נתמלאו מאה ושבעים שנה - משנת תקלג - לאותה המחלוקת הגדולה בין כ"ק הצדיקים תלמידי הבעש"ט ותלמידי הרב המגיד

⁵⁰ הצדיקים .. הגאונים .. והמשכילים : ראה בזה סי' התולדות אדה"ז ע' קנח ואילך.

ממעזריטש נבג"ם זי"ע ובין הרבנים הגאונים בדבר לימוד חכמת הדקדוק. אשר כ"ק הצדיקים אמרו שהמלמדים ילמדו עם תלמידיהם מבטא האותיות והנקודות כתקונן בלי שום ספר מספרי הדקדוק - הוץ מאיזה ספרי דקדוק מהראשונים שהתירו להמלמדים ללמוד מהם - והרבנים הגאונים התירו למוד הדקדוק מבלי תנאים מיוחדים.

והתוצאות אינן דורשות באורים.

ובשנה הנוכחית - תשג - נתמלאו מאה שנה לאספת הרבנים⁵¹ שהיתה בשנת תר"ג בפטרבורג בהשתתפותו של הוד כ"ק אאזמו"ר בעל צמח צדק זצוקללה"ה נבג"ם זי"ע, בין השאלות שדנו באספה ההיא היתה גם שאלת לימוד הדקדוק מתוך ספרי המשכילים. האספה הוגבלה אז לזמן של ארבעה עשר יום ונמשכה כשלשה חדשים לסבת עונשי המאסר שענשו את הוד כ"ק אאזמו"ר בעל צמח צדק - בי⁵² פעמים - שעמד בכל תוקף נגד הצעות המשכילים בענינים שונים וביניהם גם בענין לימוד הדקדוק.

לימוד תורת הדקדוק הדאיג מאד את הוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים זצוקללה"ה נבג"ם זי"ע במאד, מעבר מזה ידעו את נחיצותה לטובת קדושת האותיות והנקודות כמבואר לעיל ומעבר השני ידעו את הסכנה הכרוכה בה, שהחזיקו בה הכופרים, ואשר על כן בחרו בדרך הממוצע, ללמדה אך ורק מספרים ידועים וגם גדרו כמה גדרים וסייגים בזה.

ובדורנו זה אשר הטומאה בקעה לה נתיב גם בחדרי התורה והחוטאים בנפשותם, קורעים את התורה לגזרים מבלי ללמדם לילדי ישראל, והחליפו את התורה הקדושה להבדיל בין טהרה וקדושה ובין חול וטומאה של הסופרים הכופרים, והמירו את דת לימוד התורה אשר גבלו ראשונים בדת מורדי אור תורה והולכים בשטת ככל הגוים בית ישראל, ומעבירים את ילדי

⁵¹ אסיפת הרבנים .. תר"ג : ראה קוני' אדמו"ר הצ"צ ותנועת ההשכלה.

⁵² להעיר מ"היום-יום", כ"ג חשוך. "צוויי און צוואנציג מאל". הערת המו"ל.

היהודים מארחות חיי התורה והמצוה, והמורים והמורות מעמידים צלם בהיכל, מדברים כל כפירה בה' ובתורתו בעברית ואוכלים השקף והעכבר טריפות ונבלות, מחללים שבת ומועד, קרקפתי דלא מנחי תפילין וחיים חיי משפחה בטומאה ומרבים פגומים בישראל, הנה בעת הזאת על כל המלמדים והמורים הכשרים שבישראל החובה והמצוה לעמוד במסירת נפש ולעצור את הדבר והמגפה הבאה לסבת המורים והמורות החוטאים בנפשותם ומחטיאים את ההורים.

המלמדים והמורים הכשרים אשר בהת"ת הכשרות צריכים לעמוד בכל תוקף עוז לשבר ולנתץ את הבעלים, לכרות ולגדע את האשרות אשר העמידו המורים והמורות בהת"ת הטריפות ולהכריז עליהם גלוי לעין כל, ובכל תוקף עוז להחזיר את קדושת האותיות והנקודות.

קבלה בידינו מהוד כ"ק אבותינו רבותינו הקדושים אשר קבלו איש מפי איש מדור דור עד דורם של הקדמונים בטעם התחלת הלימוד עם תשב"ר באות א' בנקוד קמץ בסגנון כזה קמץ אלף א שהוא לזכרון מעמד הר סיני אשר הקב"ה פתח בדבור הראשון באות א' בנקוד קמץ, זאת אומרת אשר הכנסת הילד לחדר הוא מתן תורה, וכמבואר באחד מספרי הראשונים.

כמה מן הקדושה באמונה טהורה נקבעת בלבו של הילד בידעו אשר הכנסתו לחדר הוא מתן תורה פרטיי שלו, דכשם שבמתן תורה נהיו כל זרע אברהם ליהודים והקב"ה פתח בדבורו הראשון באות א' קמוצה קמץ אלף א כן בהכנסו לחדר במתן תורה הפרטיי שלו הנה הוא נעשה יהודי ופותחין ללמוד עמו אות הראשונה בנקוד קמץ אלף א.

הדיעה - שהכניסה לחדר הוא מתן תורה שלו הפרטיי - והדבור - בקריאת האותיות בנקודתן קמץ אלף א, קמץ בית ב, וכן כלם, מעוררים את נשמת הילד ועושים אותו ליהודי גמור המסור ונתון לחי העולמים.

על המלמדים והמורים הכשרים לאחוז בדגל גאון יעקב ולהחזיקו בכל תוקף עוז לתת ולמסור עצמם על טהרת קדושת האותיות והנקודות ועל טהרת החנוך הישן הטוב באמת לאמתו כפי אשר הורו אותנו במסורת אבות מדור לדור.

על המלמדים והמורים הכשרים החובה לקרא בקול גדול אל ההורים שלא יתנו את ילדיהם לת"ת הטריפות, מקום אשר המורות והמורים מחללים כל קדש בישראל ומפטמים את התלמידים והתלמידות ברעל הכפירה בה' בתורתו ובמצותיו.

על המלמדים והמורים הכשרים להודיע גלוי לעין כל כי כל הנותן את ילדיו - אם בן אם בת - לת"ת טריפה הוא מעבירו על דת ישראל וסוף סוף ערירים יהיו ר"ל מבלי השאיר אחריהם גם קדיש ומזכיר נשמתם כי המורים והמורות הפוקרים מרעילים את נשמות הילדים הלומדים אצלם לחלל את האמונה.

בני ישראל ילידי מדינה זו יפים המה בתום לבב אבל עניותם בתורה - עמי הארצים - מנוולתם, ועליכם, המלמדים והמורים הכשרים מוטלת האחריות הגדולה בחנוך והדר[כ]ת ילידי בני ישראל, עמדו חזק על משמרתכם משמרת הקדש להשריש ולנטוע בלבותיהם של ילדי בני ישראל את האמונה הטהורה בקדושת האותיות והנקודות, בחבת התורה ובשמירת מצות מעשיות ויעזר לכם השי"ת ויצליח לכם אש[ר] בכל אשר תפנו תשכילו, ולרגלי עבודתכם הקדושה במסורת אבות תחנכו דור נאמן לאלקינו מחבבי תורה ושומרי מצוה וברכות מאליפות בגשם וברוח יחולו על ראשיכם. ידידו הדו"ש ומברכו.⁵³

ב"ה ד' ניסן תרצ"ג, ריגא

⁵³ אגרות קודש אדמוהריי"צ ני"ע ח"ז ע' קמב.

אל הרב מו"ה דניאל שי' פינק ברלין

שלום וברכה!

נצטערתי לקרא בהקדמת ספרו "לשון למודים" אשר מבטל אופן לימוד הישן, ובפרט בהנוגע לקטנים שמלמדים אותם תמונות האותיות והנקודות, ומלגלג על מסורת אבות קדושים בעניו החנוך היסודי המקובל מדור דור לקרא קמץ א א, וכן הלאה.

נבהלתי לראות אשר מסתייע (בטעות גמורה) משו"ע רבינו הגדול בהל' ת"ת לשיטתו החדשה המביאה ר"ל לידי ביטול קדושת האותיות, הנקודות והטעמים. ובנה כל יסודו על דברי קדשו "בימיהם כו' המדבר רק בענין פי' המלות, שבימיהם לא היו צריכים לתרגם המלות לשפה המדוברת, כי היו מספרים על הרוב בלה"ק, ומ"מ יצא טעות כמו בתיבת זכר דיואב (שם בקו"א), ולא התבונן בדברי קדשו האומר "וקודם לכן בשנה הרביעית מלמדו אותיות התורה, כדי שירגיל עצמו לקרות בתורה בשנה החמישית".

ומה שענה "כי יהודי פשוט הוא ואין לו עסק בנסתרות", הנה פירוש כל תיבה היא לפי נקודתה וטעמה, כדאמרי אינשי - להבדיל בין חמרא לחמרא צריכים לראות מקומו אם הוא במרתף או בדיר. וכן הוא בפירוש ת"י פשוט, הנה הפשיטות של יראת'שמים, אמונת חכמים וקבלת עול היא מעלה נפלאה בין מעלות ישראל, והיא יסוד ושרש התורה והמצוה, ואשרי האיש שזכה לזה וכאמור: הולך תום ילך בטח. אבל מה שהעולם קורין "פשוט" אין לו שום יסוד של תורה, ומה גם שיהי' לקרנים לנתוץ בהם את יסודי האמונה הקבועה בסתרי ישרי לבם של החסידים ויראי אלקים ההולכים בדרך סלולה ללמד את בניהם ארחות חיים ולהודיעם קדושת האותיות, הנקודות והטעמים.

הרע"ב בפ"י המשנה בן חמש שנים למקרא אומר "שאביו מלמדו צורת האותיות וחיבר הנקודות" הרי שתחלת הלימוד הוא צורת האותיות והיכר הנקודות.

קבלה היא במשפחתנו, אשר הוד כבוד קדושת רבינו הגדול (בעל השו"ע והתניא) כאשר הגיע בנו הוד כבוד קדושת אדמו"ר האמצעי לשנות חנוך, קרא לאחד מן מלמדי תנוקות ואמר לו "רצוני לעשות אתך חליפין, מצוה במצוה, אתה יש לך מצוה לפרנס את בני ביתך, ואני יש לי מצוה ללמוד את בני אותיות, נקודות וטעמים, הנה ונחליף מצוה במצוה, אתה תלמד את בני ואני אתן לך חלק צרכי פרנסת בני ביתך".

וכאשר נאות המלמד על תנאי החליפין, הזהירו כבוד קדושת רבינו הגדול, אשר מלבד שילמד את בנו כפי המסורה קמץ א א וכו' ישתדל עוד להסביר לבנו הילד תמונת האותיות על ידי סימנים וציונים, והגיד לו בלשון קדשו "תמונת אות א' הוא יו"ד מלמעלה, יו"ד למטה וקו המחברם באמצע".

וביאור לו אשר צריכים להשריש בתינוק קדושת האותיות, הנקודות והטעמים "אקינד מוז וויסען אז דער אלף פון תורה איז - דער יו"ד פון אויבען, דער איד פון אונטען, מיט דעם קו פון אמונה וואס באהעפט זיי". וכן בכל אות ואות הרי תמונתו נקודתו וטעמו מורים הוראות אור כי טוב בקדושתו של הקב"ה תורה וישראל.⁵⁴

⁵⁴ אגרות ק' אדמוהריי"צ ני"ע חלק ב' ע' תצ.